PENSJONANT

Ta' G.A. CILIA

"Agħmillu bye lin-nannu!" qalet Mary jien u għaddej minn minn ma' ġenbha. Mifxul weġibt. "Bye, Mario!" u xejjirt lil binha. Mary iżżewġet għand il-ġirien minn raħal qrib; kulħadd iħobbha għax kwieta u ta' darha. Tbissimt lil Mary u bqajt sejjer ħusbien. Dan kien sitt snin ilu.

Mela, bdejt intalla' u nniżżel, tassew li bdejt nixjieħ; ma qalitx "agħmillu bye liz-ziju!" bħal dari. Tassew li l-mara kien ilha tgħaj-jarni xiħ u b'dan l-isem issemmini meta tpaċpaċ ma' sħabha, imma din l-ewwel darba li kont imsejjaħ hekk fil-beraħ.

It-tfal kienu kibru u jaħdmu, madwari kemm-il wieħed daqsi u iżgħar kienu saru nanniet. Fil-post fejn kien ili 32 sena skrivan kont ilħaqt il-grad ta' prinċipal; xi botta ta' "dak ix-xiħ" minn taħt l-ilsien ilħaqt smajt mill-impjegati żgħażagħ u t-tfajliet, li ġmiel-hom jiżdiedu fl-uffiċċju, ma kenux itennu ħarsithom lejja minn xi snin. Xi trid tagħmel, tlajna l-aħħar tarġa!

Fl-aħħar mill-aħħar m'aħniex weħidna! Skond l-istatistiki mitt sena ilu kont tistenna li mal-ħamsin twelli, il-lum tistenna li bejn wieħed u ieħor tgħix sebgħin. Biss mas-sittin tieħu daqqa ta' sieq u jitfgħuk 'il barra. Issa l-eluf tagħna Maltin x'sa jagħmlu meta wara ħidma onesta u ħabrieka jsibu ruħhom bla xogħol? Għoqla ġdida u mbixkla mhux ftit.

Erħili nitħasseb dak in-nhar jien u nieżel għall-karozza tassebgħa. Xtrajt it-"Times" imma ftit ħarist lejha. Fit-tliegħi kien ili nħoss nifsi qasir, it-tarġiet tad-dar u tal-uffiċċju kont narahom għollewhom xi żewġ pulzieri, xagħri quddiem ġmielu kien jeħfief u ta' xejn nipprova ngħattih b'żajbriet twal, sentejn ilu kont għamilt l-ewwel dentatura u s-sena ta' qabel il-Prof. Preziosi kien biddilli l-lenti tan-nuċċali għar-raba' darba. Mela x'fiha din billi sejħitlek nannu?

Ma titħajjarx tistrieħ minn dik ir-responsabiltà kollha? Ftakar kemm trid toqgħod b'seba' għajnejn fuq l-iskrivani sħabek moħħ irriħ, kemm is-superjuri ftit jistmaw il-ħrara u l-perseveranza tiegħek meta miskin int tieħu xi żball u b'liema sabar u tbissima mqanżħa trid tfiehem il-pubbliku li jiġu b'dik l-arja kollha joħduha miegħek. Flok *civil servant*, sempliċi seftur, ma tridx tilgħabha ta' sinjur b'dik in-naqra pensjoni li sa jmissek? Hawn tant min jixtieq ikun flokok!

Il-biċċa hi li wara li tkun qattajt għomrok tagħraq, tħossha bi tqila li titwarrab bħal lima li illixxat. Bieżel darrieni missieri. Il-bieżel il-ħsad tiegħu jitfawwar bħala għajn u l-bżonn jitbiegħed minnu. Kliem ix-xiħ żomm fih. Mix-xjuħ tagħna nitgħallmu l-għerf u b'tagħrif biex naqdu lis-superjuri bla tfixkil. Għax huma tgħallmu minn missirijiethom, u jfehmuna u jgħallmuna kif inwieġbu meta jinqala' l-bżonn.

Ommi għallmitni naħrab il-għażż. Il-għażżien hu ħall fuq is-snien jew duħħan f'għajnejn minn iħaddmu. Min jaħdem ħorrox borrox u bit-traskuraġni qisu dak li jaħli x-xogħol tiegħu. Il-għażżien jitfagħlek idejh taħt abtu u mank tagħtih qalbu joħroġhom biex jiekol. Imħabba l-bard il-għażżien ma jaħratx il-għalqa, ikollu jittallab fis-sajf, imma xejn ma jaqla'.

Meta ħajtek kollha tkun mexxejtha fuq dan it-tagħlim mhux lakemm tidra li ħadd iżjed m'hu bżonnok, li l-uffiċċju jimxi mingħajrek. Ftakart f'ħabib mill-Ħamrun ħabrieki u serju fl-impieg; sab ruħu ma jagħmel xejn, kien qisu ġgant, sentejn biss gawda l-pensjoni. Ieħor ta' grad għoli, minn dawk tal-vuċi għolja u Alla jħares ma jkunx hu fl-uffiċċju. Wara l-pensjoni ma għarafx jagħmel ħlief jaqra xi ktieb mil-librerija u jqatta' xi siegħa l-każin. Kemm għax? Xi sena u nofs, u nbaram. Mela għidt jeħtieġ nara x'nagħmel, x'noħloq biex jiena nibqa', għallinqas fil-fehma tiegħi, li għadni niswa xi ħaġa ta' ġid — u mhux għall-pariri biss.

Fil-ġimgħat li ġew wara ħsibt u rġajt ħsibt fil-ħin ta' wara x-xogħol x'mediċina kienet l-aħjar għal din il-marda li tgħawwar. Fl-aħħar qtajtha li m'hemmx aħjar minn l-ewwel kmand li Alla amar lill-ġens tal-bnedmin. "Int taqla' l-ħobż bil-għaraq ta' ġbinek".

Mela r-rimedju għandu jkun ix-xogħol — biss tkun ħidma fejn id-direttur, is-segretarju, l-amministratur, ir-raġel tas-sengħa u l-fattiga jkun wieħed: jien innifsi.

Ħadt in-nifs, tajjart iċ-ċlampu u l-pass raġa' ħaff u wiċċi rtafa'; issa ma niddejjaqx iżjed għax sa nieqaf mill-impieg, minn fuq xtaqt li t-tliet snin li kien jonqosni għall-pensjoni jfittxu jgħaddu biex nista' nħaddem dak li kelli f'moħħi. Ridt anzi nibda nhejji t-triq. Mela intom li dalwaqt jiġrilkom bħali, taqtgħux qalbkom, imtlew bit-tama u ngħannu ma' Browning (jekk jaħfirli li kliemu ma ktibtux sewwa):

"Nixtieq miegħek nixjieħ!
Ġej issa ż-żmien sabiħ
Tmiem il-ħajja, li l-bidu sar għalih:
Minn id Alla tnissilna,
Ħajja sħiħa nisġilna,
Nofs iż-żgħir jara, tibżax, afda Fih!"

Minn "Rabbi Ben Eżra"

Biss, "Tgħidx tiegħi l-ħlewwa qabel ma tkun ġewwa". Il-ġisem għajjien bix-xogħol u mħeddel bit-toqol ta' responsabiltà u ssikkat b'dik ir-regħba li għandna li nagħmlu kollox perfett u naqdu lil kulħadd, għal din il-ħabta jħobb ikewtel u aktarx ikun jinħtieġ is-sikkina. Salamun igħallimna "Ibni, tirruftax meta l-Mulej jikkoreġik u teħux għaxwa meta jikkastigak." Jekk ma tkunx xi tferfira tal-qalb, xi trombosi li tħallik xi xahar wiċċek 'il fuq, tkun ftuq, appendiċite jew l-idroċele li tant bata biha Edward Gibbon, l-istoriku famuż, imma ftit ħabib ta' l-insara li kiteb "The decline and fall of the Roman Empire." Ikollok xorti jekk teħlisha mill-prostata, il-marda tal-kbarat.

Il-Mulej ħalaq it-tabib, la titbiegħdu minnu għax ix-xogħol tiegħu hu meħtieġ. Agħti qima lit-tabib għal ħtieġa li tinħtieġu, għax ħalqu l-aktar Għoli. Għax kull fejqan hu minn Alla. Hu ħalaq il-mediċini mill-art u l-għaref ma jistmerrhomx. Il-qawwa ta' dawn il-ħwejjeġ waslet fil-fehma tal-bnedmin u l-aktar Għoli ta t-tagħrif lill-bnedmin biex ikun meqjum fl-egħġubijiet tiegħu; hekk igħidilna l-Ekkleżjastiku. Mela bil-fiduċja kollha erħi ruħek f'idejn il-kirurgu u s-servjenti bi sħabhom.

Fl-isptar tara kemm int sensibbli għall-uġigħ aktar mill-ħaddiema ta' l-idejn u l-bdiewa u tħoss kemm hi opra tal-ħniena, "Żur il-morda." X'nifs qawwi tieħu meta ħutek u wliedek jiġu jżuruk kważi kuljum, meta int kont qabel taħseb li qegħdin kull ma jmur iġennbuk u jxejnuk. U x'ma jagħmlux jekk il-marda tagħfas biex jerġgħu jnisslu fik it-tama tal-fejqan u r-rieda li tibqa' tgħix. Kemm issibhom anġli s-sorijiet, is-servjenti, u l-morda madwarek kemm

ifarrġuk u jieħdu ħsiebek! Hemm tagħraf il-ftit ħbieb fidili li jiġu bla ebda interess iżuruk, u kemm tħossok kburi meta d-direttur ta' l-uffiċċju, li minn għalik lilek kemm kemm iqisek, jiġi jarak!

Il-burraxka tgħaddi u jarġa' moħħok fuq dik id-deċiżjoni li kont ħadt. Rajt li x-xogħol, ftit kemm hu ftit, għalik jinħtieġ bħall-ħobż. Jekk inħarsu lejn in-natura, igħid Cesare Correnti, hi xħiħa u mejta għall-għażżien, ferħana u għammiela għall-ħabrieki. Li tkun imxabba' minn kollox, li xejn ma jferrħek, li tkun "bored" hu ħtija u kastig tal-għażż. Kellhom raġun ix-xjuħ igħallmu li l-għażż hu missier il-vizzji. Hadd m'hu meħlus mis-sentenza li Alla ikkundanna lill-bniedem biex issalvah mill-agħar ġibdiet tiegħu u tqawwilu l-aħjar xejriet. Ix-xogħol hu mediċina, hu talba ħajja, hu penitenza li tiswa wisq. Bil-ħidma nieħdu sehem fil-ħolqien armonjuż tad-dinja.

(*Jissokta*)